

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11P/6/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115200742
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2016:2115200742.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Zuzanou Pribulovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: J. E., nar. XX.XX.XXXX, D. E., nar. XX.XX.XXXX, G. E., nar. XX.XX.XXXX a Y. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XX, W., všetky deti zastúpené kolíznym opatrovníkom: C. práce, sociálnych vecí a rodiny W., deti rodičov - matky: N. X. rod. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XX, W., t.č. bytom A. XX, W., a otca: K. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. X, okr. N. Y., vo veci návrhu matky na úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, o návrhu starej matky J. E., nar. XX.XX.XXXX, O. XX, W., na zverenie maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti a o návrhu M. X., nar. XX.XX.XXXX, a H. X., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom E. XXXX/XX, W., na zverenie maloletého Y. do ich náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd návrh matky na zverenie maloletého Y. do jej osobnej starostlivosti, návrh starej matky J. E. na zverenie maloletého Y. do jej náhradnej osobnej starostlivosti a návrh M. X. a H. X. na zverenie maloletého Y. do ich náhradnej osobnej starostlivosti **v y l u č u j e** na samostatné konanie.

II. Návrh matky na zverenie maloletých detí - J., D. a G. do jej osobnej starostlivosti sa **z a m i e t a**.

III. Maloleté deti - J., D. a G. sa **z v e r u j ú** do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky J. E., narodenej XX.XX.XXXX, O. XX, W., ktorá je **povinná vykonávať** osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný rozvoj maloletých detí a je oprávnená zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok v bežných veciach.

IV. Matka je **p o v i n n á** prispievať na výživu maloletých detí - J., D. a G. na každé dieťa sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

V. Otec je **p o v i n n ý** prispievať na výživu maloletých detí - J., D. a G. na každé dieťa sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

VI. Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Matka maloletých detí sa návrhom zo dňa 12.01.2015, doručeným súdu dňa 19.01.2015, domáhala zverenia maloletých detí J., D., G. a Y. do svojej osobnej starostlivosti a zaviazania otca výživným 70,00 eur na každé dieťa.

Stará matka maloletých detí sa návrhom zo dňa 14.10.2015, doručeným súdu dňa 22.10.2015, domáhala zverenia maloletých detí J., D., G. a Y. do svojej náhradnej osobnej starostlivosti a zaviazania rodičov minimálnym výživným. Uvedený návrh bol zapísaný pod sp.zn. 8P/90/2015, pričom uznesením č.k. 11P/6/2015-86 zo dňa 26.10.2015 bolo konanie o návrhu starej matky spojené na spoločné konanie s konaním sp.zn. 11P/6/2015; uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 02.11.2015.

Manželia M. X. a H. X. sa návrhom zo dňa 30.12.2015, doručeným súdu dňa 04.01.2016, domáhajú zverenia maloletého Y. do svojej náhradnej osobnej starostlivosti a zaviazania rodičov minimálnym výživným.

Podľa § 112 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ak sa v návrhu na začatie konania uvádzajú veci, ktoré sa na spojenie nehodia, alebo ak odpadnú dôvody, pre ktoré súd veci spojil, môže súd niektorú vec vylúčiť na samostatné konanie.

Nakoľko ohľadom starostlivosti o maloletého Y. bol deň pred pojednávaním podaný návrh manželov X., pričom tento návrh sa netýka ostatných detí, a preto sa nehodí na spojenie s konaním o maloletých deťoch - J., D. a G., súd návrh matky na zverenie maloletého Y. do jej osobnej starostlivosti, návrh starej matky J. E. na zverenie maloletého Y. do jej náhradnej osobnej starostlivosti a návrh M. X. a H. X. na zverenie maloletého Y. do ich náhradnej osobnej starostlivosti, teda návrhy týkajúce sa výlučne maloletého Y., vylúčil vo výroku I. na samostatné konanie, pričom predmetom rozhodovania ostala starostlivosť o maloleté deti J., D. a G..

Matka svoj návrh zo dňa 12.01.2015 odôvodnila tým, že otec maloletých detí sa odsťahoval pred 4 mesiacmi ku svojim rodičom do obce H., okr. N. Y.. Na ich 4 maloleté deti matke vôbec finančne neprispieva. Matka je na rodičovskej dovolenke, o svoje maloleté deti sa riadne stará. Po finančnej stránke aj so starostlivosťou o deti jej vypomáhajú jej rodičia. Vzhľadom k tomu, že s otcom maloletých detí spolu nežijú a o deti sa osobne stará matka, navrhla, aby súd zveril deti do jej výchovy a otca zaviazal na vyživovaciu povinnosť.

Nakoľko po podaní návrhu sa stal pobyt matky súdu neznámy, bola jej uznesením v zmysle § 29 ods. 2 OSP ustanovená opatrovníčka za účelom jej zastupovania v konaní. Po zistení pobytu matky konal súd ďalej priamo s matkou.

Stará matka svoj návrh zo dňa 14.10.2015 odôvodnila tým, že matka s maloletými deťmi bývala u nej v jej domácnosti, vždy sa jej snažila s výchovou detí pomôcť. Situácia sa ale zmenila, keď otec detí odišiel zo spoločnej domácnosti, na deti neprispieval, nezaujímal sa o ne. Matka sa prestala o deti starať, nezvládala ich výchovu, zanedbávala ich starostlivosť. Sama matka požiadala oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, aby boli deti umiestnené do detského domova. Deti J., D. a G. sú umiestnené v D. D. Y. uznesením OS W., č.k. 26PPOm/II/2015-5 zo dňa 18.02.2015 a maloletý Y. je umiestnený v N. D. R.-X. uznesením OS W. č.k. 10PPOm/II/2015-11 zo dňa 12.02.2015. Matka akonáhle boli deti umiestnené, tiež odišla z domácnosti starej matky k novému priateľovi na neznáme miesto. Stará matka má vedomosť o tom, že rodičia sa o svoje deti nezaujmajú, nenavštevujú ich. Nakoľko starej matke vnúčence veľmi chýbajú, snaží sa ich, keď jej to možnosti dovoľia, ich osobne navštevovať. Deti sa jej návštevám tešia a pýtajú sa jej vždy, kedy si ich zoberie domov. Ona im to sľúbila, že keď si všetky veci vybaví, tak si ich určite príde zobrať a budú všetci spolu doma. Matka má okrem týchto detí ešte jedno, a to maloletého G., ktorého má stará matka zvereného do náhradnej osobnej starostlivosti. G. sa na svojich súrodencov veľmi teší, tiež chce, aby sa čím skôr vrátili, lebo mu veľmi chýbajú. Stará matka nie je so svojou dcérou v žiadnom kontakte, nevie, kde sa nachádza, deti sa na rodičov nepýtajú. Maloletá J. starej matke povedala, že ona vie, že ich mama ich nechce, keď stará matka naposledy deti navštívila v domove, tak jej J. povedala, že „Ty budeš naša mama“. Veľmi ju to potešilo a dojalo, že ju majú radi a chcú s ňou žiť a chcú, aby boli všetci spolu a navzájom si pomáhali. S deťmi má vyvinutý veľmi pekný harmonický vzťah, sú na seba citovo naviazaní. Stará matka ďalej uviedla, že je vydatá, spolu s manželom vychovali osem ich detí, tiež aj vnuka G., ktorého má zvereného. Deti ich domácnosť dobre poznajú, nakoľko tam žili a vyrastali. Deti majú v jej domácnosti vytvorené podmienky, na domácnosť sú zvyknuté. Stará matka je presvedčená o tom, že deti majú vyrastať v stabilnom rodinnom prostredí, ktoré je veľmi dôležité pre ich priaznivý telesný a duševný vývin. Ona je schopná maloletým deťom prostredie

zabezpečiť. Je na invalidnom dôchodku, manžel je v riadnom pracovnom pomere, s výchovou detí jej bude pomáhať.

Otec v konaní sám návrh nepodal, pri výsluchu vykonanom dožiadaným Okresným súdom N. Y. sa k návrhu matky vyjadril, že s ním nesúhlasí, nakoľko sa s matkou už predtým dohodli, že maloleté deti J. a Y. sa zveria do osobnej starostlivosti matky a maloletý D. a maloletá G. sa zveria do osobnej starostlivosti otca.

Súd vykonal dokazovanie ohľadom návrhov týkajúcich sa maloletých detí - J., D. a G., a síce oboznámením sa s obsahom spisu, a to návrhom zo dňa 12.01.2015, rodnými listami maloletých detí, lustráciami rodičov v Sociálnej poisťovni, oznámením bývalého zamestnávateľa otca zo dňa 29.01.2015, oznámením ÚPSVaR N. Y. zo dňa 30.01.2015, oznámením spoločnosti R-servis s.r.o., oznámením Sociálnej poisťovne zo dňa 09.02.2015, správou C. N. Y. zo dňa 08.04.2015, správou ÚPSVaR W. zo dňa 10.06.2015, oznámením C. W. zo dňa 11.05.2015, oznámením Sociálnej poisťovne zo dňa 13.05.2015, správou D. domova v Y. zo dňa 11.06.2015, zápisnicou z výsluchu vykonaného s otcom dňa 22.09.2015, správou kolízneho opatrovníka zo dňa 04.01.2016, posudkom na G. E. zo dňa 10.12.2015 zo Y. T. psychologickým vyjadrením zo dňa 18.12.2015, správou C. W. zo dňa 22.12.2015, návrhom M. X. a H. X. zo dňa 30.12.2015, a obsahom pripojeného spisu sp.zn. 26PPOm/1/2015 a z neho uznesením č.l. 5 a uznesením Krajského súdu v W. č.l. 36, návrhom starej matky zo dňa 14.10.2015, potvrdením od lekára zo dňa 09.10.2015, výpisom z registra trestov, rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 10.10.2012, sobášnym listom č.l. 11, zmluvou o nájme bytu č.l. 12, zmluvou o nájme bytu č.l. 15, predpisom mesačnej zálohovej úhrady č.l. 16, potvrdením o prídavkoch na deti, potvrdením ÚPSVaR Trnava zo dňa 07.10.2015, ako aj ostatným obsahom spisu, výsluchom starej matky maloletých detí, keď na poslednom pojednávaní pojednával v neprítomnosti matky a otca maloletých detí v súlade s ustanovením § 101 ods. 2 OSP a zistil nasledovný skutkový stav:

Matka s maloletými deťmi bývala u svojej matky J. E., na O. XX v W.. Dňa 19.01.2015 podala na tunajšom súde návrh na zverenie detí do svojej osobnej starostlivosti, avšak dňa 11.02.2015 sa dostavila na ÚPSVaR a požiadala o umiestnenie jej maloletého syna Y. do D. nakoľko s ním odišla z domácnosti svojej matky a nemala s dieťaťom kam ísť. Maloleté deti J., D. a G. matka ponechala v starostlivosti ich starej matky J. E., ktorá sa o ne starala až do 17.02.2015, keď dňa 18.02.2015 sa na C. dostavili strýkovia maloletých detí a požiadali o umiestnenie aj ostatných maloletých detí.

Uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 26PPOm/1/2015-5 zo dňa 18.02.2015 bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým boli maloleté deti - J., D. a G. dočasne zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, do D. D. Y.. Proti uvedenému uzneseniu podal otec odvolanie, o ktorom Krajský súd v W. rozhodol tak, že uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Uznesenia nadobudli právoplatnosť dňom 23.04.2015. Maloleté deti sú umiestnené v D. Y., pričom od umiestnenia maloletých detí o ne matka neprejavovala a ani neprejavuje žiaden záujem, keď dňa 15.05.2015 sa dostavila na C. W. a vyhlásila, že privoľuje osvojeniu všetkých jej maloletých detí, ktoré sú umiestnené v detskom domove.

Otec maloletých detí sa dňa 26.05.2015 dostavil na C. W., kde uviedol, že svoje maloleté deti má rád, a nechce ich stratiť. Vyjadril sa, že deťom bude u neho lepšie, vie sa o ne postarať, aj v minulosti sa o ne staral, a to podľa jeho vyjadrenia lepšie než matka. Uviedol, že maloleté deti nevidel cca 9-10 mesiacov, avšak i tak bude žiadať, aby maloleté deti boli zverené do jeho osobnej starostlivosti. Takýto návrh však ani nepodal, ani neurobil do zápisnice pri výsluchu na Okresnom súde N. konanom dňa 22.09.2015, kde len uviedol, že s návrhom matky na zverenie maloletých detí do jej výlučnej osobnej starostlivosti nesúhlasí, pretože s matkou maloletých sa už predtým dohodli, že maloleté deti J. a Y. sa zveria do osobnej starostlivosti matky a maloleté deti D. a G. sa zveria do jeho osobnej starostlivosti. Maloleté deti v detskom domove nenavštevuje, nakoľko na cestovanie nemá finančné prostriedky. Podľa jeho tvrdenia je s deťmi v telefonickom kontakte. S deťmi sa naposledy stretol pred siedmimi mesiacmi. Býva v spoločnej domácnosti s rodičmi. Majú nulové náklady na bývanie, nakoľko nemajú elektrickú energiu, drevo si zabezpečujú zbieraním haluzí a vodu čerpajú zo studne. Je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v N. Y., nepoberá dávku v hmotnej núdzi. Nie je vlastníkom žiadneho majetku. Z prešetrenia pomerov u otca vyplýva, že otec i v súčasnej dobe žije u svojich rodičov v staršom, prízemnom rodinnom dome bez zavedenej elektrickej energie. Otec i napriek tomu, že kolíznemu opatrovníkovi prisľúbil, že v dohľadnej dobe absolvuje návštevu v D. maloleté deti

nenavštívil, pričom v rámci pohovoru uviedol, že pôvodne mal snahu vycestovať za svojimi deťmi, ale to zlyhalo predovšetkým z dôvodu nedostatkov finančných prostriedkov. Okrem toho uviedol, že vzhľadom k tomu, že v súčasnej dobe nedisponuje dostatočnými rodičovskými skúsenosťami a zručnosťami, mu jeho matka prisľúbila pomoc pri ich výchove detí. Medzičasom sa však jej zdravotný stav natoľko zhoršil, že v súčasnej dobe už nie je schopná sa podieľať na ich výchove. Po zvážení všetkých možností otec uviedol, že by uvítal, aby boli maloleté deti premiestnené do bližšieho zariadenia, v okolí jeho bydliska, čo by bolo preňho finančne menej náročné. Tak by mohol svoje deti častejšie navštevovať a opätovne by si mohli vybudovať adekvátnu citovú väzbu. ÚPSVaR W. na základe uvedeného požiadal Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny U. o určenie spoločného zariadenia pre všetky maloleté deti v blízkosti bydliska otca. Dňa 08.09.2015 im bolo Ústredím C. U. oznámené, že neevídujú voľné miesta v detských domovoch v blízkosti bydliska otca maloletých detí.

Stará matka je zo zdravotného hľadiska schopná starať sa o maloleté deti, nemá záznam v registri trestov, poberá invalidný dôchodok vo výške 79,10 eura mesačne, spolu s manželom má bývanie zabezpečené nájomnou zmluvou s W. s.r.o., poberá prídavky na dieťa vo výške 23,52 eura mesačne, poberá tiež peňažný príspevok na opatrovanie vnuka G.. Z vyjadrenia Spojenej školy internátnej v U. vyplýva, že starí rodičia sa o maloletého G., ktorý je zverený do NOS starej matke, riadne starajú, zaujímajú sa o jeho výsledky v škole a so školou spolupracujú. Z vyjadrenia RPPS C. W. vyplýva, že J. E. samu seba vníma ako dostatočne kompetentnú pre zvládnutie starostlivosti o maloletého G. E., svoju nepnoletú dcéru Z. E., a maloleté deti J., D. a G., nakoľko s manželom vychovali osem detí. Do februára 2015 zabezpečovali starí rodičia aj starostlivosť o deti svojej dcéry, takže ich návrat do rodiny pre nich nebude veľkou zmenou. Maloletému G. jeho súrodenci veľmi chýbajú. Starostlivosť o deti nevníma stará matka ako náročnú, táto bude v prevažnej miere spočívať na starej matke, avšak oporu nachádza aj v rodine, pomôže jej manžel. Rozhodnutie pre NOS je ich spoločným rozhodnutím. Dňa 10.12.2015 bolo uskutočnené stretnutie v D. domove Y. so starými rodičmi, D. domovom R. - X. a s pracovníkmi C. W.. V čase návštev starých rodičov v D. bolo vidno, že maloleté deti J., D. a G. majú k nim vytvorený blízky vzťah. Deti sa počas ich návštev k nim túlili, boli smutné, keď starí rodičia odchádzali. Starí rodičia obývajú dva navzájom prepojené jednoizbové byty s kuchyňou a príslušenstvom, kde maloleté deti žili i pred ich umiestnením. V domácnosti majú pre maloletú G., J. a D. deti vytvorené vhodné podmienky, každé dieťa má svoju vlastnú posteľ a v skrini pripravené množstvo oblečenia a hračiek. Manželia E. dlh na nájomnom nemajú žiaden, všetky záväzky vyplývajúce z nájomnej zmluvy majú splnené.

Zo správy z D. domova v Y. zo dňa 11.06.2015 vyplýva, že do toho času osobné návštevy neboli realizované, dňa 16.03.2015, 07.04.2015, 27.04.2015 a 12.05.2015 sa na deti informovala stará matka J. E., dňa 30.04.2015 volala matka maloletých detí a oznámila, že o maloleté deti nemá záujem, nechce ich vychovávať.

Stará matka na pojednávaní pri výsluchu účastníka uviedla, že navrhuje, aby boli zverené maloletá J., D. a G. do jej osobnej starostlivosti a súhlasí s tým, aby bol maloletý Y. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti manželov X., pretože je tam už asi rok a zvykol si na nich. Stará matka ďalej uviedla, že sa neobáva toho, že by maloleté deti nezvládla napriek ich nízkemu veku. Naposledy deti videla 15.12.2015. Deti majú bývanie u nej zabezpečené. Manžel súhlasí s tým, že jej budú deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Pokiaľ ide o stretávanie s maloletým Y., o tomto sa dohodnú s manželmi X..

Kolízny opatrovník na poslednom pojednávaní uviedol, že odporúča, aby maloleté deti J., D. a G. boli zverené do osobnej starostlivosti starej matke a rodičia aby boli zaviazaní prispievať na ich výživu výživným vo výške 30% životného minima na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v W.. Čo sa týka stretávania sa maloletého Y. so súrodencami a starými rodičmi, stará matka uvádza, že stretávanie zabezpečia na základe dohody s manželmi X..

Podľa 119b (Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2016) ods. 3 Zákona o rodine (ďalej len „ZR“), konania o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení výchovného opatrenia, o ktorých súd nerozhodol do 31. decembra 2015, sa dokončia podľa predpisu účinného do 31. decembra 2015.

Podľa § 119b ods. 4 ZR, ak súd rozhodol o zmene výšky výživného po 1. januári 2016 späť aj za obdobie do 31. decembra 2015 a uložil povinnému povinnosť, aby výživné poukazoval úradu práce,

sociálnych vecí a rodiny podľa predpisu účinného od 1. januára 2016, na plnenie povinnosti povinného poukazovať výživné za obdobie do 31. decembra 2015 osobe, ktorej bolo zverené dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti, sa vzťahuje § 45 ods. 8 v znení účinnom do 31. decembra 2015; úrad práce sociálnych vecí a rodiny plní úlohy miesta podľa § 45 ods. 8 v znení účinnom od 1. januára 2016 len vo vzťahu k výživnému, ktoré má byť poukazované odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd uložil povinnému povinnosť, aby výživné poukazoval úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Podľa § 45 ods. 1 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

Podľa § 45 ods. 3 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Podľa § 45 ods. 5 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

Podľa § 45 ods. 7 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 45 ods. 8 veta prvá (v znení účinnom od 01.01.2016), súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny; po dovŕšení plnoletosti dieťaťa sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

Podľa § 46 ods. 2 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti jednému z manželov so súhlasom druhého manžela.

Podľa § 54 ods. 1 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 81 ods. 1 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti

alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 62 ods. 1 až 3 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Po zhodnotení celého priebehu konania a vyhodnotení všetkých dôkazov osve aj vo vzájomnej súvislosti dospel súd k záveru, že v najlepšom záujme maloletých detí bude ich zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

Hoci matka pôvodne (19.01.2015) podala na súd návrh na zverenie detí do jej osobnej starostlivosti, následne deti opustila a ponechala v starostlivosti svojej matky (17.02.2015). Od umiestnenia maloletých detí o ne matka neprejavovala žiaden záujem. Dňa 30.04.2015 volala matka maloletých detí do D. D. Y. a oznámila, že o maloleté deti nemá záujem a nechce ich vychovávať a následne dňa 15.05.2015 sa dostavila na C. W. a vyjadrila súhlas s osvojením všetkých jej maloletých detí, ktoré sú umiestnené v detskom domove. Napriek uvedenému matka návrh na zverenie jej detí do osobnej starostlivosti späť nezobrala, a preto bolo potrebné o ňom rozhodnúť. Nakoľko v konaní bolo dostatočne preukázané, že matka sa o deti osobne nestará, o deti nemá záujem, pričom toto pred ÚPSVaR a D. D. Y. aj výslovne vyjadrila, o deti sa od opustenia domácnosti starej matky nezaujíma, nenavštevuje ich v detskom domove, neinformuje sa ani telefonicky, súd jej návrh vo výroku II. zamietol ako nedôvodný.

Po zistení, že matka o deti nemá záujem a pred podaním návrhu starou matkou o zverenie detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti, bolo prostredníctvom kolízneho opatrovníka zisťované, či je možné umiestnenie maloletých detí do detského domova, ktorý by bol bližšie k bydlisku otca, aby tak mohlo dôjsť k obnoveniu väzieb medzi otcom a maloletými deťmi. Takýto D. sa však nepodarilo zabezpečiť, jednak z dôvodu obsadenosti, pričom problémom bola aj jazyková bariéra, keďže v zariadeniach v okrese N. Y. sú väčšinou prijímané deti, ktoré rozprávajú prioritne maďarským jazykom, preto by maloleté deti mali problémy so zapadnutím do kolektívu. Zároveň sa však otec s deťmi dlhší čas (od februára 2015) nekontaktoval ani osobne, ani telefonicky, z ktorého dôvodu a s prihliadnutím na nízky vek detí došlo k narušeniu vzťahu medzi otcom a deťmi, čo otec sám uznal.

Nakoľko náhradná osobná starostlivosť má prednosť pre ústavnou starostlivosťou, súd dospel k záveru, že v najlepšom záujme maloletých detí bude ich zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, v domácnosti ktorej deti pred dočasným umiestnením v detskom domove vyrastali. K starej matke majú deti vytvorené citové väzby a v domácnosti starej matky majú maloleté deti vytvorené všetky podmienky pre ich zdravý vývin. Zverením do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky nedôjde k pretrhnutiu emocionálnych väzieb medzi deťmi a starými rodičmi, a medzi deťmi navzájom, a zostane zachovaná stabilita rodinného prostredia, ktoré je pre maloleté deti tým najpodstatnejším pre zdravý vývin ich osobnosti. Zároveň bude zabezpečené vytváranie väzieb medzi maloletými deťmi a ich súrodencom maloletým Y., k čomu sa stará matka zaviazala.

Na základe uvedeného súd konštatuje, že podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti rodičmi nie sú dané, keďže matka sa o maloleté deti starať odmieta a otec síce o deti záujem pôvodne verbálne vyjadril, avšak deti od umiestnenia do detského domova ani raz nenavštívil, ani inak nekontaktoval (čo je už takmer rok), keď zároveň o zverenie detí do svojej starostlivosti ani nežiadal, žiadal len umiestnenie detí do detského domova bližšie k jeho miestu bydliska, z čoho nie je možné konštatovať skutočný záujem otca o vykonávanie starostlivosti o maloleté deti. Z uvedeného dôvodu súd deti otcovi nezveril, pričom o tomto nebolo potrebné rozhodovať v osobitnom výroku ako v prípade matky, nakoľko otec žiaden návrh nepodal.

Nakoľko nebolo možné zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti žiadneho z rodičov, keď zároveň náhradná osobná starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou, súd vo výroku III. zveril maloleté deti J., D. a G. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ktorá spĺňa všetky požiadavky

kladené na osobu, ktorej môže byť maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti v zmysle § 45 ods. 1 ZR. Starý otec so zverením maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky súhlasil, čím bol splnený predpoklad stanovený § 46 ods. 2 ZR. Z uvedených dôvodov súd preto vyhodnotil zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky ako v celom rozsahu súladné so záujmami maloletých detí a prospešné pre ich ďalší zdravý vývoj. Stará matka bude povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, ako by ju vykonávali rodičia, a súčasne je oprávnená zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok v bežných veciach.

Súd zároveň vo výroku IV. a V. rozsudku uložil rodičom maloletých detí povinnosť prispievať na ich výživu len minimálnym mesačným výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (v súčasnosti 27,13 eura) na každé z detí, nakoľko obaja rodičia sú bez príjmu a nemajetní, pričom zároveň matka má päť vyživovacích povinností a otec štyri. V takom prípade, bez ohľadu na schopnosti, možnosti a majetkové pomery, je každý rodič v zmysle § 62 ods. 3 ZR povinný platiť aspoň zákonom stanovené minimálne výživné na každé dieťa, k čomu súd rodičov zaviazal, pričom platobným miestom je s účinnosťou od 01.01.2016 príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

Podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP, žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

O náhrade trov konania rozhodol súd v zmysle § 146 ods. 1 písm. a) OSP vo výroku VI. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko v danej veci išlo o konanie, ktoré možno začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti výroku I. tohto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 202 ods. 3 písm. a) OSP).

Proti výrokom II. - VI. tohto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Trnave.

Odvolanie musí obsahovať nasledovné náležitosti :

Z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.), ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.